

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések 's előléptetések; budapesti napló; újkönyv, nemzeti színészet, időjárás; kecskeméti tisztújítás; a' dunai kereskedés ügye; pótlék az újvidéki tisztújításhoz; balassa-gyarmati egyházi vizsgálat; hasonszenvi gyógyszer Agárdon; budapesti hangászegyesület; különféle: megürült sebészállomás Szabolcsban, egy moldvai család jótékonyága, kártya és sorsjáték áldozatja, bugyesti 's verespataki szerencsétlenség; 's a' t.) Spanyolország (posta-késés; Saragossa veszélyben: Munagorri fölszólítása; 's a' t.) Anglia (radical mozgalom; kereskedési szerződés; francia terjeszkedés Braziliában; lengyel gyász; az amerikai gyarmatok jövődjéje: 's a' t. (Franciaország (francia népszékbökönyv; Berard pöre 's fölmentetése; Phalipon nemzetőr lemondása; Stora elfoglalása; cukorügy; lyoni vargák zavargása; maradványok Napoleontól; 's a' t.) Schweiz. Török- 's Oroszország. Gabonair. Dunavizálás.

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. kir. fölsége f. é. sept. 27ki határozatában Staehr Móricz kassai kerületi főhadbízt Nasse Károly halála következtében tótországi főkatona kormányzékai gazdasági előadóvá nevezni méltóztatott. (W. Z.)

A' m. kir. udv. kamra Simkovic Mihály mármarosai sóbánya-pénztártisztet szigeti tisztartásági pénzszedővé; Poluzsnyai Leopold szlatinai aknász fizetéses gyakornokot bustyaházi irnokká; 's Hirschmann József szepesi kam. igazgatósági irnokot jegyzővé alkalmazá.

Budapesti napló. (Újkönyv. Nemzeti színészet. Időjárás.) Hazai literaturánk mezején e' napokban egy újabb virág tűnt fel Tóth Lőrincztől „Olympia, drámai pályavirágok“ cím alatt. Tartalma ez első füzetnek „Ronow Ágnes“ dráma 3 szakaszban 's „Alkonyatkor“ bohózat szinte 3 szakaszban. Mind a' két darabot méltán sorozhatni a' fiatal szerző eddigi drámai műveivel, 's kívánatos a' további füzetek minél gyorsabb megjelenése, mert nemzeti színészetünk elegendő eredeti színművek nélkül nem felelhet meg nagy földadásnak, habár minden egyéb tekintetben oly helyzetben állana is, hogy minden kívánatnak megfelelően. Nemzeti színpadunkon folyó hó 24kén másodsor bérszünettel adatek Déryné jutalmul „Fra-Diavolo“ dalmú; a' játékszíni hirdetővény szavaiból sajnosan láták színészetünk valódi baráti, hogy e' derék dalszínészünk rövid idő múlva megvándorol színpadunktól. Déryné mint első énekesnő nem elégítheti ki ugyan többé a' fővárosi közönség kényes ízlését művészeti tekintetben; de őt szín- és vígjátékokban 's parodiákban oly jelesen használhatni, hogy távozását valóban az egész közönség méltán sajnálhatja, annyal inkább, mivel ő szeszélyes armánykodással egy élvezettől sem fosztá meg az őt kedvelő közönséget, hanem saját vágyait mindig illő készséggel alá tudá rendelni a' nyilvános kívánatnak, 's így szép hivatásának legméltóbban siet megfélelni. Ő tehetsége körében bizonyára mindenütt kedvezene leend a' közönségnek; 25kén legszeszélyesebb mellett „Szerlem mindent tehet“ vigj. 4 felv. Holbein után Komlóssy által fordítva jöve színpadra: Abeles tánczművész 's tanító Komlóssy Idával, e' szép reményekkel biztató fiatal színésznővel Iső felvonás után lengyel, 3dik után pedig magyar kettőst lejte gyakor taps között; a' játékszíni hirdetés szerint mai naptól rendszeren légszeszszel leend világítva színházunk; 26kán „Korona és verpad“ szomoruját. 4 felv. adatek. Nem sokára ismét néhány újság jutand színpadunkra, Kuthytól „Fejér és fekete“ című szomorujáték, melytől valóban jót reményelhetni, ha a' fiatal szerző az első drámájában (Ariadne) elkövetett hibákat itt kikerülé, 's Hazuchától, „Halley üstököse“, melynek hír szerint Szerdahelyi írja muzsikáját. Egressy Gábor volt pesti színész, kit az itteni közönség, ha nem tekinti is őt épen a' színészet nem-tőjének, nem tud elfeledni, legközelebb több vendégszerepet adván Debreczenben, egyik előadás után különösen e' czélra Pesten készítettett czüst koszorúval tisztelteték meg. — Mayer vadászkiúrti vendéglő, kit még a' Tivoliből, a' fehér hajónál, ismér a' kétvárosi 's utazó közönség, néhány nap előtt „téli kert“ cím alatt igen kellemes termet nyitja meg, hol naponként válogatott zenével gyönyörködteti vendégeit. — Időnk egy hét óta tiszta 's hideg; f. hó 25 's 26kán reggel a' kutaknál újni vastagságu jég mutatkozik. —

(Újvidéki tisztválasztás.) Újvidék szabad kir. város mult számunkban közölt tisztújításához példékul ezt írják: „Azon egyetértést 's illedeket, mely e' tisztújítást annyira kitünteté, a' polgárok közjóra törekvő egyesülése mellett leginkább Grosschmid kir. biztos buzgó munkálatának köszönhetni, mik maradandólag megnyerék számára a' lakosság szeretetét. Említésre méltó a' választott polgárok azon szép részrehajlatlansága, mely szerint ez alkalommal először két reform. vallásu polgárt közakarattal fölvettek körükbe, 's így hivatásuknak a' szó legtökéletesebb értelmében megfeleltek. A' tisztújítást Körber János főbírónál ünnepélyes vidor lakoma követé. —

Konstantinápolyi újabb tudósítás szerint a' Traján-csatorna kiásatása iránt a' szultántul kiadott új ferman alakja Oroszországra nézve legkevésbé sem sértő: mivel a' ferman a' „dunai gőzhajózási társaságnak“ van adva. (Reményljük ehözképest ezen igen érdekes vállalatról a' közönséget nem sokára körülményesen tudósíthatni.) Hogy e' nagyszerű vállalat hasznai minden számítás nélkül előre is feltűnnek, nem szükség említenünk, 's nem következőleg azt, miszerint ezen hasznok egyedül is elégségesek valának a' terv fölfogására: azonban a' keleti viszonyokkal ismerősb egyuttal könnyen ki fogja találni, mikép annak siettetését más részről tetemesen nehezítő körülmények dönthették el. Erre talán fölvilágításul szolgálhat, mit az angol Courier a' Dunatorkolatról ír: „Hogy az oroszok a' Dunatorkolatnál egy várost építenek, azt az orosz kormány már maga hivatalosan elismeri, mert az odessai hírlap utóbbi vallomását minden, ki az orosz sajtó karakterét ismeri, úgy tekintheti, mint hivatalost. Ezen vallomás mintegy feleletül szolgál egyszersmind azon sok oldalú vádra, melylyet angol lapok utóbbi időben Oroszország ellen fölhordottak, kivált azon rendszere miatt, melylyet a' Duna kiömlésénél a' fekete tengerbe, követ

vagy legalább készületnél fogva jövendőben követni szándékozik. Illy készület volna többi között egy új városnak építtetése a' Szulina-szigeten, mely Oroszországot azon karba helyezi, hogy idővel, midőn arra kedvező alkalom nyílik, a' dunai kereskedés fölötti ellenőrséget, sőt annak kénye szerinti vezetését hatalmába kerítheti. Azon szerencsés geographiai fekvés, és azon számos helybeli kedvezés, melylyek ezen új várost majd ki-fűntetendik, egyszersmind csalhatlanul okai lesznek, hogy ezen város mentülelőbb azon magas jelentőségre emelkedjék, melylyben idősb testvérével Odessával a' versenyt kiállhassa. Mihelyt pedig itt a' birodalom legszélsőbb határán egy valamit jelentő kereskedői község leend összegyűlve, szükség leend egyuttal annak ótalmárul is gondoskodni, és így nő fel majd az események természetes útján az egyszerű vesztég-intézet egy hatalmas erősséggé, mely uralkodni fog Európa egyik legnevezetesebb folyóján 's nem fogja engedni annak bevezető kulcsát semmi más hatalomnak.

Kecskeméti en october 22dikén: Miután ő esászári apostoli királyi fölsége kegyelmes rendeleténél fogvást e' várost mint kiváltságost, a' városi előjárók 's tisztviselők választása módjára nézve a' közelebb hozott 9dik törvény alul kivenni, 's a' tisztválasztást az 1830dik eszt. kiadott k. végzés szerint megtartatni méltóztatott, a' t. megye által e' k. rendelet fogantatására megbízott fényes küldöttség t. első alispán Dubraviczky Simon elnöksége alatt f. hó 17kén városunkba megérkezett, 's másnap a' fentisztelt k. rendelet értelmében az 1837dik eszt. áprilben tartott tisztújításkor óvás mellett kilépett tanácsbelieket hivatalaikba visszahelyé, azután pedig a' választott községet kiegészítvén az által a' tanácsban még üresen maradt 4 helyre, ugy a' választás alá tartozó tisztviselőkre nézve is a' tisztújítást végrehajtatá, melylyek következtében főbíróvá választott Ladányi Sándor Csongrád megyei t. 's h. ü. 2diké Dugár Péter, tanácsbeliekké: Szeles József Csongrád megyei t. 's h. ü., Bodogh Antal h. ü., Kún János Csongrád megyei t. 's h. ü., Tóth Ant., Drégelyi István h. ü., Simonyi Ján. törvény- 's böselekedési tr. és h. ü., Csányi János h. ü., Gassich János h. ü., Ferenczy György, Tóth János h. ü., Soos János h. ü. 's Veres István h. ü.; továbbá főjegyzőkké: Nagy Lajos h. ü., Deesi János h. ü., aljegyzővé: Tobi János h. ü., főfiskálissá: Hatásy Sándor h. ü., alfiskálissá: Csereglye János h. ü. tiszt. fiskálissá kineveztetett Kún László h. ü., tiszt. levéltárnokká: Ferenczy Móricz, főpénztárnokká: Antal István, adószedővé: Szappanyos István, alszámvézővé: Muzsly László, számvézővé: Kalmár János, köz gyámtyákka: Sik József és Nagy Zsigmond. A' választott község szónokává: Bobis Sándor, alszónokká: Szücs András h. ü. seniorrá: Elszánt Ferenc h. ü. Melly visszahelyéz és azt követő tisztújítás sok egyéb tekinteten kívül már az által is, hogy többen az utóbb volt tisztviselők közül is újra elválasztatván a' különböző érzések mintegy összeolvasztattak, biztos reményt nyujt ennek jótékony következtéseiről e' népes közönségre nézve.

A' pestbuda hangászegyesületnek első műelőadása e' folyó 3dik hangászati évében nov. 1jén délután 4 órakor lesz Pesten a' k. v. nagy redoutteremben. A' t. egyesületi tagok keddtől (oct. 30.) kezdve vehetik által belépti jegyüket Pesten Klaus E. L. egyesületi pénztárnok urnál (a' tükörtárban, színház terén, a' k. v. játékszin épületében); előadás napján azonban kizárólag az egyesületi iroszobában (a' v. színház ellenében n. hid utcán Parkfrieder-ház 1ső emeletében, hátul, az udvarra). — Budán pedig a' várbán Miletz Imre urnál a' „levélhez“ címzett szövetség boltban. Ugyanazoknál fizetetik be az évi részvénydíj (3 fr. egyes — 6 fr. czüstenben három belépti jegyért, egész évi valamennyi előadásra), valamint az alappénz is (2 pengő fr.) ujan belépő tagoktól. — Az említett műelőadás tárgyai e' hangművek lesznek: 1) „István és Pannónia“ Cantate szerzé Winkler K. A. — 2) Spontini, ouverture-je „Cortez Ferdinand“ daljátékból. — 3) Aria Paecini „Alessandro nell' Indie“ daljátékból. — 4) Fantazia fortepianóra Meyerbeer „Hugenottáiból“ vett thema után Thalbergtől. — 5) Dies-ének „Isten, ki a' világ büszke alkotmányát“ szerzé Krufft báró.

F. oct. 7dikén vitetett véghez a' Balassa-Gyarmati evang. egyházban Szeberiny János superint. ur által a' vizsgálat. Mihezképest 6kán este felő a' senioratusi küldöttekkel megérkezvén, az egyház inspectora által fogadott 's ez alkalommal a' helybeli lelkész diak nyelven köszönté; — néhány esinos szűz pedig magyarul, németül és tótul. Az isteni tisztelet 7kén Téged-Istent dicsérünkkel vevé kezdetét, lithurgia közben a' helybeli lelkész ó es. k. fölségére áldást könyörgé, az ezt követett beszéd után a' superintendus oltárhoz járulván hathatós beszédet monda, egyszersmind a' szent vacsorát is osztogatá a' főbb rendű nemességnek 's papságnak. A' nagy érdemű, tudomány 's ahitatos b. Prónay Sándor Magyarország evang. egyházai gen. inspectora, volt az első gyónó. — Templom után az egyházi tárgyak 's ifjuság vizsgálata 's próbatéte következett. Mit a' lelkészháznál 40 személyre terített lakoma rekeszte, hola' főpap első poharát Vdik Ferdinand föls. urunkért ürité, mozsaraktól viszhangoztatva, a' földesuraságok egészségökért is emeltettek poharak, mindenekről viszonoztatott a' béke és szeretet. Skán bucsúzólag elválva, övéihez Selmezbánya felé indult.

Agárd oct. 19kén: Milly szerencsés hatása legyen rendkívüli esetekben is a' Homoeopathia, tapasztalni lehetett Agárdon, Nógrádmegyei helységben is, hol egy fiatal asszonyon kiűtvén a' nehéznayavalya, délelőtt iszonyu kínokkal zaklatta négy napig a' szegényt. Megtudván e' bajt Argenti Dóme váci orvos tanár ur, ki Társalkodónkban legközelebb is bebizonyítá jártasságát a' Homoeopathiában, diszes hivatása belérzetében sietett ezen valódi emberbarát az agárdi nő baja enyhítésére 's a' nyavalyát rövid idő alatt egészen megszüntette. A' tisztelt gyógyszer ur több hasonló esetben is fényes sikerű gyógyításokat tett már a' vidéken, mit jeles érdemeül megemlíteni édes tisztünknek annál inkább tartjuk, mert a' szegény adózónépet ingyen gyógyítja.

KÜLÖNFÉLE: T. Szabolcs megye fogháza mellett sebész rendeltetvén tartatni, ennek díja 100 pő forint készfizesébből, 16 p. fr. szállásbérből 's fél kötet papírból fog állani; e' hivatalt elnyerni ohajtok azon megye novemb.

26kán kezdendő közgyűléséhez nyújthatják be szükséges bizonyítványokkal ellátott folyamodásikat. — Szankisz Csenkesz Brassóban f. é. majus 27kén elhunyt moldvai kereskedő 's utazó családja a brassai szegénység közt minden valláskülönség nélkül lisztet osztatott ki, a' g. n. e. szentegyházat gazdagon megajándékozta, a' kath. diák iskolát pedig egy Eszterházy hg féle 100 v. for. értékű sorsszámmal örvendezteté meg, mely kedvező esetben jövő dec. 15kén 50 ezer pgő forintot is nyerhet. — Oct. 5kén N. Szébenben egy kiesapongó székely-udvarhelyi férfi, ki sorsjátékra 's kártyára több ezer forintot elpazarla, rögtön akarván fáradság nélkül meggazdagulni, 's az így eltékozolt pénzt, mind kölcsön szedé föl, végre az igazság kezeibe juta; ocsmány életét azonban sajátkezűleg szakasztá félben, mellén két halálos sebet ejtvén botgyilkával. (Erd. Hp.) — K o l o z s v á r a t t oct. 14kén esti 6 és 7 óra közt, egy ifjú asztalos legény a' minoriták sz. egyháza tornyából kiszállván, az épület-tető párkányzatán körül járt, de onnan az utcára leesvén halva találtatott. Sokan e' szerencsétlen esetet álomkóráság következményének, mások fogadásból esett történetnek állítják. — B u g y e s t faluban (Zarand megyében) oct. 5kén egy jobbágy gazda dologtehető családdal házából mezei munkára menvén, két kisebb fiát otthon hagyta 's ezekkel egy nagyoeska leányát; ennek a' szomszédban dolga levén rövid időre oda ment, mialatt a' két fiu, egyik négy, a' másik hat esztendő, a' háztól eltávozott 's többé elő sem került. A' szülék estve hazá érkezővén, mindjárt azok fölkeresésére indultak, az apa egész éjszaka kereste a' mezőn, erdők között, a' patakok mellett 's másnap a' szomszéd helységeiben, de rájuk nem akadhatott. Már a' kereséssel is felhagytak, nem tudván tovább hol és merre keressék? azonban harmadnap estvefelé a' kondások a' falutól nem messze, a' mezőn egy patakcsa mellett az egyiknek holt és összemarazangolt testére találtak, ezt a' szüléknek hírül adván, a' megszorodott apa negyednap reggel kiment szerencsétlen fia holt testének átvételére, midőn azt annyira szétszaggatva 's részeit szerteszórvá találta, hogy még azt sem tudta meghatározni, mellyik fiának legyenek tetemei? Ezeket nagy fájdalom közt maga egyedül gyűjtögette össze, (a' jelen volt néhány falusi segedelmére lenni nem akarván) sirt ásott helyben 's eltemette. A' másik elveszett fiának nyomába még nem akadtak. E' szomorú eset tanúság arra, hogy kised 's magokkal tehetetlen gyermekeket, sehol, de kivált erdős 's völgyes helyek szomszédságában magokra hagyni nem tanácsos. — V e r e s p a t a k o n (Erdélyben) egészségvédő mértékletességi egyesület kezdvén alapulni, melly kivált a' pálinka-ital káros elhatározásának törekszik némi gátot vetni — egy 8 és egy 6 éves pár gyermek, kiknek atyjok a' rendetlen pálinkaitallal már is házi jóllétüket igen megrongálta, meghallván annak híret, elmenének az egyesület elnökéhez, 's jelenték az érintett társaságba állani készségeket, 's bevételért rimánykodának, mellyre midőn az elnök azon ellenvetést tenné, hogy nem fogják a' pálinkaitallóli megóvást tökélyre vinni, újra erősen állták fogadásuk mellett állhatatosságukat, mellyre be is vétettek; ez megtörténvén, másnap atyjok előbbi szokása szerint kínálván a' gyermekeket pálinkával, imi teljességgel nem akarának, 's midőn, a' talán még a' tegnapi mámortól szédelő atya, nehogy gyermeke valahogy jobb találon lenni mint ő, kénytelen nagyobb fiát pálinkaitallra, ez az erővel kezibe nyomott üveget úgy üte pálinkástul a' földhöz, hogy szilokba romlék 's a' pálinkát helyette a' ház fölé ivámeg. Vajhasok gyermek e' való történetből tanulná meg a' szülék helytelen parancsát meg nem fogadni! — Hegyaljáról a' már elkezdett szüret felől jövő tudósítások jobb sikert reménylhetnek, mint minő különben várható volt. Sok befolyással lehetnek erre az utóbbi száraz meleg idők, azonban a' bor mennyiségénél alkalmasint meg fognak tetszeni a' majusi fagy nyomai. — Alföldről nem igen jönnek ugyan még az ideai bortermés felől tudósítások, de reménylhető, hogy kedvetlenek nem lesznek. — Debreczenben a' mult sz. Mihály-napi vásár sikerét mutathatja körülbelül a' következő folyóár: hizott ökör párja 300—320 v. fr., elsőrendű jármos-ököre 260—280, középszerű 225—250, valamivel alábbvaló 175—200; hizott sertés párja mintegy 1 1/2 mázsás 30—37 fr., két esztendő maglóé 40—42 fr., esztendő malacé 24—28 fr., süldő 20—24 fr., birka párja 12 fr. 30 kr.—20 fr., raezkáé 8—14 fr., ökörbőr párja 27 fr. 30 kr.—30 fr., telénbőr 23—25 fr., lóbőr 2 fr. 30 kr.—3 fr., szalonna mázsája 30—40 fr., háj 50 fr., juhajtó 16—18 fr., fagygyu 35 fr., olvasztott fagygyu 42—45 fr., méz 33—35 fr., kender 28—30 fr., lené 60—70 fr., lószőr 75—80 fr., rongy 5—30 fr., fosztatlan tollé 50—130 fr., fosztotté 150—180 fr., hamezsír 20 fr., timsóé 13 fr., nemesített gyapjú 120—200 fr., raezkáé 28—35 fr., montliszté 13 fr., sárga viaszé 180 fr., sáfrányé 25 fr., egy véka széksó 1 fr.—1 fr. 30 kr., lenmag vékaja 3 fr., kendermagé 1 fr. 18 kr., repezéé fr.

A' Jelenkor 85dik számában Schodelné asszonyt illető vád öt legkisebb részben sem érdekelheti; minthogy Rosina szerepe Schodelné asszonynak sem az igazgatóság, sem a' rendezőség által adva soha sem volt, 's ezen egész dologról, valamint az igazgatóság, úgy ő maga is legkevésébbet sem tudván, a' folyó hó 19ki ezédulába annak neve csupán 's egyenesen csak a' ezéduláinak tévedéséből esuszott be. Mit az igazságnak hódolva ezennel hivatalosan nyilvánítani köteleseknek tartjuk magunkat. Pesten oct. 26dikán 1838. Komlóssy Ferencz rendező, Balog színházi titoknok ss.kk.

S p a n y o l o r s z á g .

(Posta-késés. Saragossa veszélyeztetve.) Azon körülmény, miszerint Parisba két nap alatt egyetlen levél sem érkezék Madridból, a' tőzsér-csarnokban nagy izgásra szolgált alkalmul. Némelylek a' posták e' kimaradtát Cabreraának tulajdonítják, ki a' saragossai utat elzárá, 's a' vitoriait is járhatatlanná tevé. Az oct. 13ki Nouvelliste így nyilatkozik e' tárgyról: „A' közönséges posta, mellynek Spanyolországból tegnap 's ma reggel kellett volna megérkeznie, kimaradt, 's úgy azon hivatalos sürgöny is, mellyet a' ministerség minden szombaton különös gyors hirnök által szokott kapni. Oloroni levelek azon hírt rebesgeték, miszerint Cabrera Caspe mellett átmenvén Ebro folyamom, egészen a' Pyreneekre vezető országútig nyomult volna Felső-Arragoniában, 's ez okozza a' posták kimaradását.“ A' Gazette de France ellenben inkább azon körülményben akarja látni a' posták fölakadását, hogy Madridban vagy Saragossában zendülési mozgalmakat gyanít történeteknek, mivel Párdinas vesztesége óta mind a' két városban nyugtalanság jelei kezdének mutatkozni. — Saragossai oct. 9ki hírek szerint oct. 6kán meglehető számú carlosi csapat Muellaig nyomult. Mint mond ak, Cabrera legszörnyűbb kegyetlenségeket követ el; foglyai nagyobb részét agyonlöveté 's csupán Muellában 20at végeztete ki. Miután e' hír Saragossába érkezék, az egész lakosság utcákra tödült, boszut kiáltozva a' kegyetlen ellenségre, 's egyszersmind a' várkapuk megnyitását sürgeté, hogy a' carlosi foglyokat méltányos visszatárlásul kardra hányhassa. San Miguel tábornok megjédvén e' fenyegető jelektől, azonnal jüntát szerkeszte több tisztból, 's megegyezték után ezelszerű rendszabályokhoz nyult a' népiázás lecsöndesítésére. Először is több em-

bert elfogata, kik carlospártiakkal czimboráskodás gyanujában valának; azután pedig töltött fegyverrel hadi rendbe állítatá a' katonaságot. A' nép azonban folyvást zajgott, 's mind ezt csak mulékony rendszabálynak nevezé, erősen híven, hogy az elfogott carlosiak rövid idő mulva ismét szabadon fognak bocsátatni. A' zavar növekedék, 's a' nemzetörség fegyverben járá végig az utcákat, számos esöndzavarót fogván el a' nép közt. E' pillanatban rögtön azon váratlan hír érkezék, miszerint a' carlosiak Negri tábornok parancsi alatt Jalont már fölégették 's már Alagon kapui előtt kezdének mutatkozni, egészen Saragossa közelében. E' hir villámgyorsan hatott a' zavargókra; mindenki csak a' közös ellenség kiirtatásáról gondolkozék, 's a' zendület, mintegy varázspálczai csapás által, egyszerre megszünt félelmesen üvöltözni az utcákon. A' volt algiri segédcapat tisztei szép buzgalmat tüntetének ki ez alkalomkor, 's az alkotmányos kormány halálával tartozik nekik. Oct. 9kén nem valának ugyan még tökéletesen megnyugtatta az elmék; de a' nemzetörség már leraká fegyverét, a' nép nem ostromlá többé az erőssége, 's a' madridi posta a' rendelt időre megérkezék, nyilvános tanúsításul azon örvendetes eseménynek, miszerint a' közlekedés akadályai a' főváros és Saragossa közt újra megszűnék, mi annál örvendetesb, mivel eddig jobbadán a' kölcsönös bizonytalanság okozá a' veszélyes zavart 's abból származott általános elégtelenséget. —

(Munagorri fölszólítása. Hareztéri mozgalmak.) Jose Antonio Munagorri Sarebul sept. 26án következő felszólítást intéze a' néphöz: „Társai a' béke és szabadítékok ügyének! Zászlóm alatt egyesülétek óta öröm uralkodik szívemben, mivel tetteitek legjobb kezességül szolgálnak azért, mit azon tartományok lakosi töletek várnak, mellyben nem sokára zászlóinkat lobogtatni fogjuk. Mi a' békét kiáltottuk ki. Magunk viseletének tehát egyetértés és a' tulajdon legpontosb tisztelése legyen vezérszempontja; mi fizetni fogunk minden szállítványért, adót nem követelendünk, 's a' lakosságunk lehetőségig kevéssé fogunk terhére esni, és minden embernek, legyen az carlosi vagy cristinói, minden tekintet nélkül politikai véleménykülönségre, baráti kezet nyújtani. Ily bánásmód méltánylast szerzend böcsületes szándékunknak. Ebből mindenki láthatni fogja, mennyire különböznek elveink a' két harezoló fél gondolkodás-módjától, 's tapasztalhatni, miszerint fegyveres kézzel föléptünk nem hadviselés hanem inkább csak önvédelmünk végett történik; 's ezáltal végre minden szívet megnyerendünk 's azokkal az ügyünk győzelmére megkivántató segédeszközök önként hozzánk fognak hajlani. Bajtársak! Uj korszak nyílik mostan előttünk, 's mi vagyunk rendelve annak megalapítására. Egész Spanyolország, különösen pedig Navarra 's a' bask tartományok megunak már a' hosszas szenvedést. Mi ott élénk rokonszenvre találunk ügyünk iránt; rokonink tüzes vágyra gyulva várják odaérkezésünket, hogy sorainkba léphessenek. Azon nemes önértet vezérelje lépésinket párosulva az érzelmeik azon böcsületességével, mellyre a' baskok mindig olly büszkek valának. Bizonyítsuk meg az egész világ előtt, hogy valamint akkor szilárd és önálló lelkületünk, midőn a' csatarivalgást harsogtatjuk, úgy szinte akkor is az, midőn a' béke és szabadítékok ügye forog kérdésben, 's azok ismétli visszaszerzése. Kedves bajtársak! ti ezentul is úgy fogjátok magatokat viselni, mint eddig. Én részemről mindennel el vagyok látva, hogy minden egyesnek rangja szerint fizethessem legpontosabban zsoldját, 's azért az országot sanyarni kénytelen nem vagyok: számolok eziránt leghathatósb segélyre 's együttmunkálásra valamennyi bask nagylelkűsége részül. Röviden: bizzatok bennem, én mindnyajatok jólétéről gondoskodni fogok. Mostantól már többé nem létez ok eltántorulásra az eltöbbe szabott pályáról; ha azonban valaki közületek eltávozték attól, mit gondolni sem akarok, úgy azon fájdalmas szükségbe látandom magamat helyeztetve, hogy a' hitelent olly szigoruan büntessem, mikép ügyünk szentsége 's fontossága parancsolják.“ — Octob. Skán a' trónkövetelő még mindig Elorrióban vesztegle. Octob. 10kére zászló nélkül néhány hajó jelent meg a' st. jean de luzi kikötőben és 2 ezer puskát, 20 hordó lőport 's 18 algut rakott szárazra Munagorri számára. Espartero 15 ezer emberrel megindult Via felé Marotonak Ebro folyamom átmenését gátlandó. Leon-el Conde parancsot kapott Tafallában és Puente-la-Reynában a' harezosok összegyűjtésére; e' szerint tehát három nap alatt legalább 28 ezer ember alland csatakészen Estella közelében. E' mozgalom párosulva Munagorri fölszólításával, valamennyire ismét föllekésíté a' lakosságot, 's a' jelen pillanat igen kedvezőnek látszik csatára, mellytől Espartero nem mutat idegenkedést. —

A n g l i a .

(Radical mozgalmak. Kereskedési szerződés.) Dublini lapok egy nyilvános gyűlés leírásával telvék, mellyet Galway grófságban oct. Sikan Ballinasloe közelében a' földbirtokosok tartának, kérelemnyújtás végett a' legközelebb parlamenthez a' tized tökéletes eltörlesztése iránt. Határozatuk lényegesen következőkből állottak: „Az utóbbi parlamenti ülésben elfogadott tizedtörvény igen haszontalan és semmi tekintetben ki nem elégitó próba e' kérdés eldöntésére. Szükség, mikép ezen annyira ellenséges rendszabály Irlandra nézve azonnal tetteleg szüntessék meg. Mi, valamint az egész irlandi nép, határtalan bizalmat helyezünk O' Connell Danielben, 's legnagyobb örömmel hallottuk, hogy a' tapasztalt munkásságu 's értelmességü férfi el van határozva azon ferde rendszabály megváltoztatása mellett küzdeni. Egyszersmind köszönjük neki az eddigi kormány iránti pártolását, mivel ez által a' toryknak ismét polezra juthatását gátolá. — „E' szerint tehát, mond a' Sun, O' Connell jóslata csakugyan teljesült; 's a' tized elleni izgatás az apró bérlőkrül a' földesurakra ment.“ Ugyanazon lapok tulságosan duzzadozó iratot foglalnak magukban Birminghamból az irlandi néphez, mellyben ez utóbbi hathatósan föl van szólítva O' Connellnek, a' „haza atyjának 's Irland erkölcsi alkotójának“ pártolására, bizonyos Steele Tamástól, ki így írta magát levele alá „11 év óta O' Connell oldalánál fő megnyugtatója az irlandi népnek.“ Ebből azt következtet-

hetni, miszerint O' Connellnek radical ellensége, Sharman Crawford, újabb lépéseket tönk ellene. A' dublini Metropolitan conservative Association" hetenkint tartani szokott ülésiben folyvást tulzó beszédeket tart O' Connell 's Róma ellen. — Francia levelekben, mint a' M. Chronicle említi, minap szó volt új kereskedési és vám-szerződésről Franciaország és Belgium közt. Ezt mi nem tarthatók valószínűnek, mivel szerencsésb időkben is mindenkor siker nélkül maradt a' belga ministerek minden illyenmü törekvése, a' képviselő kamra ellenző makacssága miatt. Franciaország vám-csökkentést kívánt gyapjura 's vászon és porcellánra; mit azonban meg nem nyerhete, a' borra, esipkére és selyemárukra kapott kedvezésből pedig még csak említésre is alig méltó hasznot húzott. A' francia kormány mostani követelésit pedig csak némi révkedvezményekkel elégité ki a' belga udvar, mi ismét igen csekély ahhoz képest, mit a' tuileriák udvara jogszerűleg várhatni vélt. 'S ez újabb szerződés csupán annyiban öszpontosul, hogy ezentul a' francia és belga hajók egyenlő vámot fizetendnek a' két birodalom minden kikötőjében. —

(Az angol-ausztriai szerződés) Londonban oct. 12ikén este ment véghez az angol-ausztriai kereskedési 's hajózási szerződés helybenhagyatása, mellyről a' M. Chronicle így nyilatkozik: „Noha e' szerződés tisztán kereskedési érdekü, néhány czikkje, 's különösen a' 3dik, mégis fontos politikai következményeket szülend. Örömmel jegyezzük meg, miszerint e' czikk az oroszok cselekvésmódjának Galacz és Sulinában hatalmas és lényeges gátokat fog emelni.“ A' Globe még nyiltabban szól e' tárgyról mondván: „E' kereskedési szerződést Anglia és Ausztria között legnagyobb-szerű fontosságúnak mondhatni, mind nemzetiségi mind politikai tekintetben. Most alkalmasint el fog nemulni az ellenzész veszjósló bagoly huhogása, hogy a' whigkormány elidegeníti magát régi frigyeseit, 's nem képes egyetértést föntartani keleti Európa régi hatalmaival, oda értvén Törökországot is, az orosz diadvágy terjedésének gátlásául 's a' kereskedés és műveltség gyarapítására. A' tory bunkósak már most a' moszkákért emelendik hatalmas bunkóikat, 's valóban már is látjuk ennek előjeleit a' mai M. Postban, melly Russziát „hatalmas barátnak 's felelmes ellenségnek“ nevezi. Mi ellenben teljes meggyőződésből hisszük, hogy Russzia felelmes barát 's hatalmas ellenség, különösen azokra nézve, kik barátságáért kénytelenek rimánykodni. Hála istennek illy állapotban sem Ausztria nincsen, sem mi nem vagyunk. E' két hatalom szilárdul 's egészen egyenlőn nyugszik független erején 's jól megalapított európai helyzetén. Közérdeke kívánja a' hatalmas Ausztrianak, hogy kereskedését a' Dunán korlátozzatni más, némileg azzal határos, hatalom által ne engedje, 's Anglia hasonló érdek miatt áll szoros kapcsolatban e' tárgy alapelveivel. Az új szerződés 3ik czikke hathatósan gátolja Russzia armányit Galacz és Sulinára nézve, mellyek következtében ez a' közlekedés minden csatornáját elzárni törekszik 's magát az egész világ hivatlan betegápolójává tenni. Örvendünk láthatni, mikép az illy nézetekben nem osztakozik azon tiszteletes hatalom, mellyet az legközelebbiről érdekel.“

(Mehemed Ali és a' porta.) Az Observer azon viszonyokról, mellyek jelenleg Mehemed Ali 's a' porta közt uralkodnak, így okoskodik: „Vizsgáljuk meg előbb, minő hatása lehetne részünkről ez ügyben a' semlegnek. A' szultán segélyt kapott Russziától; Russzia egyedüli megmentőül erőtété föl magát a' portának, 's ebből mulhatlanul második még sokkal nyomasztóbb kiadása következnek a' hunkiar-iskelessi szerződésnek. Az ügyek mostani helyzete szerint azonban a' török birodalom fön fog tartatni egységében, a' moszkák politikája pedig meghiusulva látandja magát.“ E' jegyzetek a' britt semleg mulhatlan következményiről valók, ha bár egyenesen Palmerston l. állóje alul kerültek is napfényre. Csak azon csudalkozhatni, miért nyilatkozik a' ns lord e' tárgyan olyt igen későn. Ha most oly veszély fenyegeti a' török birodalom egységét az éjszakai óriás részéről, kérdezzük: nem volt e' veszély még nagyobb 1833ban, midőn Ibrahim basa majd egészen partjait érinté a' Boporusnak, 's midőn az angol hadierő 's hajócsapat gyalázatos munkátlansága miatt föltétlenül Russzia karjai közé volt rohanni kénytelen az elremült nagyur, 's Angliára nézve a' legszerencsétlenebb 's megalázóbb szerződést kötni, melly a' világ föállása óta most először kizárni merészle az angol lobogót a' fekete tengerről? Mert hiszem csak akkor 's úgy jelenhetének meg azon hazánk hajói, mikép azt a' hatalmas pártvéd kegyesen megengedni méltóztatott. Ismételjük, mióta Anglia független, soha érdekeire nézve gyalázatos 's káros szerződést a' hunkiar-iskelessinél nem kötött eddig senki. A' ministerség minden tagja, kinek hanyagsága e' gyalázatos fordulat előmozdítani segíté, a' parlamentti sorompok előtt érdemle szigorú elíteltést, 's ez minden körülmény közt, mulhatlanul, megfogott volna történni, ha épen akkor oly megvesztegetett kormányzók kezeiben nem nyugszik Anglia sorsa. Midőn Palmerston l. ki most oly hön buzog a' porta jogai mellett, 1833ban 's utóbb 1834ben, parlament előtt számadásra szólították föl a' porta hathatós támogatása elhanyagolta miatt, azon nyomoru válaszszaal mentegeté magát, hogy négy sorhajót volt a' kormány vitorlakészen tartani kénytelen Hollandia kényszerítettése végett a' francia-belga tervek elfogadására, 's így a' portát semmivel sem segítheté. Igen, Palmerston l. nem pirult évkönyveinkbe iktattatni, mikép Anglia tengeri ereje az ő 's pártja uralkodása alatt annyira csökkent, hogy 4 sorhajó állomozása miatt a' Schelde torkolatjánál, nem leheté még 8—10 hasonló erejü hajót nagyobb czélok sikerítése végett lengővé tenni azon kikötők-ből, hol munkátlanul heverték! Helyezhetünk e még tovább is bizalmat illy ministerben, ki hazája javát 's bücsületét annyira 's oly veszélyes időpontban tudá feledni? —

(Az amerikai gyarmatok jövedője.) A' tory M. Post octob. 11ikérül ezt írja: „A' Globe egy utóbbi cikkéből az látszik kiviláglani, miszerint a' kormány szövetségi igazgatás alá kívánja egyesíteni a' britt gyarmatokat Éjszakamerikában. Ez az egyesült szabad tartományokat fogná utá-

nozni, mert központi kormányrendszer a' közjó- 's részletes helybeli igazgatás az egyes tartományok javának előmozdítására, tagadhatlanul Washington eszméje. E' terv minden esetre kellő figyelmet érdemel, 's ha az anyaországi kormány illőkép gyakorolja az ellenörködést, úgy az említett igazgatási rendszer csak növelni fogja befolyásunkat gyarmatunkban. Mi mindig meg valánk arról győződve, hogy Alsó-és Felső-Canada egy tartománnyá olvasztatása igen kívánatos rendszabály leend, melly a' helyzeti egyenetlenkedéseket lecsilapítandja 's a' francia és angol nép közt új nemzetiségi szellemet ébresztne 's virágoztatna. Mennyiben egyezik meg mindazáltal okossággal ez elvnek valamennyi angol gyarmatra kiterjesztése, igen nehéz meghatározni, 's tanácsos az iránt vég intézkedés előtt kihallgatni Ujfoundland, Ujbraunschweig, Ujškóztia és Eduard hg szigetek lakosinak véleményét. Nyilvánosan kitünik, hogy ezen Durham által ajánlott rendszabályt kitünő figyelemre méltatja a' kormány, önmagától értődvén, hogy az illy határozat csak parlamentti végzés által nyerheti meg a' szükségesség erőt. Egyébiránt ki nem látja át, mikép egy illy britt-amerikai szövetség rendkívül üdvös gátul fogna szolgálni az egyesült szabad tartományok felelmes hatalma ellen?“ A' Globe erre következő megjegyzést tesz: „Mivel lapunkat mindenki a' kormány bizalmával fölruházottnak tartja, minden balmagyarázat elkerülése végett szükségnek tartjuk nyilvánítani, miszerint azon terv, mellyet octob. Sikan éjszakamerikai gyarmatink jövedő kormányzati rendszeréről közöltünk, koránsem hivatalos, hanem csupán egyszerű magányos forrásból származott.“ —

(Francia terjeszkedés Braziliában. Lengyel gyász.) A' Times folyvást keserü nyilatkozatokkal üldözi a' francia mostani politikát 's terjeszkedési vágyát; párai levelek szerint újabban ugyanis így elmélkedik e' kedvező tárgyról: „A' francziák néhány hónap előtt megtelepülvén Mapában, közel Amazon folyamhoz, melly helyet egészen váratlanul foglaltak el, azonnal minden oldalra terjeszkedni kezdének. A' parai egyik legmélyebb belátású angolügyviselő, ki Brazília viszonyait tökéletesen ismeri, így nyilatkozik ez ügyről: „A' mapai francia gyarmat csudálatosan növekszik; Mapa 's Cayenne közt folytonosan két gúzóst járatnak a' francziák. Földön és szántóvető eszközökön kívül minden új települőknek 30 dollárt adnak, 's azonkül minden magával hozott darab marháért jutalmul 5 dollárt. De még ez sem elég; a' francziák állandó jutalmakat tüztek ki a' marhatenyésztés és földművelés emelésére, mivel terjeszkedési vágyok semmi határt nem ismer. Sajnos, hogy az angol kormány az illyeseket oly hanyagul türi, mert ha így folytatják kezdett munkálkodásikat a' francziák, nem sokára Brazília egyik legszebb tartománya nagyobb részének birtokában látandják magukat. Amazon folyamom szüntelen egy fegyveres hadihajót tartanak a' francziák.“ A' brazíliai határ e' megsértését legesőndesb béke idején vevék véghez a' francziák minden árnyéka nélkül a' jogszerűségnek, ha csak bizonyos kétértelmü régi szerződés esalfa magyarázatán épülő némelly elévült alaptalan igényeket nem akarunk azoknak nevezni. Azon pillanatot használák a' francziák, mellyben a' brazíliai kormány a' bahiai és rio grande do sul-i zendület miatt nem gátolható lépteiket, Anglia pedig a' canadai bajokkal és keleti viszonyokkal látszék elfoglalva. Az említett rég elkongott igények ismétli fölmelengetésire leginkább néhány francia kalmár kirabolatása Parában indiánok által, szolgálta keresett alkalmul. Kárpótlási követeléseit, valamint Mexiconál is, oly magosra feszité a' francia kormány, hogy teljesítésüket nem igen várható, 's azért maga lett bíróvá, 's oly nagy tért foglalt el kárpótlásul, hogy gyarmatosi tetszésük szerint nyomulhatnának már most egészen Peru és Columbia határaig.“ Egy német lap igen jelesül jegyzi meg e' tory agyarkodásra: „Midőn idegen terjeszkedésről van szó, teljes joggal lobbanthatni Anglia szemére Falkland-szigetek elfoglalását, hol már most angol ügyviselő üté föl lakhelyét, ki minden idegent elült a' halálszástól azon vidéken.“ — Octob. elején ismét egy lengyel hős hunyt el; Aweydé Ernest Litvániából, élte 26dik évében. 150 lengyel menekvő kíséré az ősz Dwernicki vezérlete alatt örök nyugalomra e' fiatal bajnokot, ki szorgalmának esék áldozatul, mellyel nejeért 's gyermekiért gyárban éjjel nappal dolgozott. Egy barátja érzékeny beszédet tartott az elhunyt fölött. A' temetésen számos részvevő angol jelent meg. —

(Carlos fiát Londonba várják. Jövedelem-szökkenés) Londonban, mint némely tory lapok hírlik, szobákat készítenek a' spanyol trónkövetelő legidősb fiának elfogadtatására, ki darab ideig ott mulatni szándékozik. — A' most mult évnegyedben 655,910 font sterlinggel emelkedék a' bevétel, mire így nyilatkozik a' Sun: „Pénzügyünk e' helyzete sokkal örvedetesb, mint, tekintvén azon csapást, melly az általános káros pénzügyi 's kereskedési fordulat következményit éré, legnagyobb reménypazzarral várni leheté. Közönséges hiedelem, miszerint e' kedvező körülmény elnémitandja azon tory ragalmazókat, kik inkább ohajtják egész hazájok tönkre jutását látni, mint valamelyik pártczéljoktól megválni készeknek nyilatkoznak. A' legkajánabb de egyszersmind leggyöngébb képviselője a' tory véleménynek, az öreg szájas M. Herald, most azzal akarja elámitani a' könnyen hívő közönséget, hogy a' vámjövedelem némi csökkentéssel vést és halált huhog füleibe. Ha azonban ezen elévült, rokkant nyomoru teremtmény csak kissé több józan észszel bírna is vén kaponyájában, említie kellett volna egyszersmind, mikép az országos jövedelem e' része mult évnegyedben kétszer annyival emelkedék, mennyivel most csökkent, 's hogy e' szerint a' szinleg mutatkozott hiányt tökéletesen kiegyenlíté.“ Majd valamennyi tory lap agyarkodva tekint a' nemzeti jólét ez emelkedésit, 's epés jegyzetekkel magyarázgatja, míg a' mérsékelt Standard is ajtatos hunyoritással sohajt, hogy „a' nemzet segélyforrasi növedkednek ugyan; de csak igen lassan 's alig érezhetőleg.“ —

(Füvésztársaság. Párviadal. Liverpooli tüzkár.) Londonban nagy füvésztársaság készül összeállani, mellynek védasszonya maga Viktória királyné leend. Regents-parkban 18 acrenyi téren legnagyobb-szerű füvész

kertet szándék létesíteni, könyvtárral, muzeummal 's minden egyéb szükségesséssel. Az aláírók utolsó osztálya öt guineet fizet a társulatba léptekor, 's azontul évenként két guineet. Így lép életbe Angliában minden nagyszerű vállalat e kevés szók által: „Vires unitae agunt“ mellyek politika, tudományok 's élet mezején egyenlőn ellenállhatatlanok. — A rakoncátlanokdásiról elhíresült Waterford marq. oct. Sikán párba vitt Loptus György lorddal; e hősök 10 lövést váltának, 's mégis a legjobb egészségben élnek. — Liverpoolban nem rég támadott tűz néhány óra alatt 250 ezer font sterlingnyi kárt okozott. 9ezer köteg gyapot égett el; az egyes tulajdonosok azonban nem szenvedtek, mert elveszett áruik biztosítva, 's így előbb megfordult a bennök heverő pénz, mintha vevőkre kellett volna várakozniok.

Franciaország.

(Francia népszébkönyv. Berard pöre.) A francia népszébkönyv, mellyen La Mennais, Cormenin, Arago, Sand György, Garnier-Pagès 's a National és egyéb szabadalmú lapok szerkesztői dolgozának, 's mellyből mult évben 50 ezer példány kelt el, jelenleg ismét ugyanannyi példányban jelent meg 's nagyobb terjeszthetőség végett 10 souért fog árulattani. — A parisi haditörvényszék előtt igen érdekes pör van most vitatás alatt, t. i. Berard kapitányé, ki az előtt tökéletesen tiszta 's böcsületes pályán haladt, bajtársától mindenkor tiszteltve, 's némi felfödözöttetett pénztárhány miatt Parist titkon elhagyá. Parishól vasuton st. Germainbe utazott, honnan gyalog Dampierre közelébe vonult, 's a sűrű erdőben üreget ása magának, mellyben biztos menedéket vélt találhatni. Egy más ugyan Berard nevü utazó által elveszté Berard kapitány nyomát a fürkésző rendőség 's távol vélvén őt, minden tartományi fővárosba telegrafi sürgönyököt küldé személyleírásával, 's még Spanyolországban, sőt utóbb Olaszországban is kérdezősködék utána. Ez alatt Berard többször megfordult Paris környékén 's még Katalin nevü kedvesével is szolott egyszer. Csupán kenyérrel 's vízzel élt legnyomorubb módon. Végre öngyikossággal szándékozik megszüntetni szenvedését, 's ezt szülei sírján akarja teljesíteni Stenayben, hová csupa mellékutakon 's jobbadán éjszaka vándorlott, míg nappal sűrű erdőben tartózkodék. Oda érvén megmástitá szándékát 's nem teljesíté a véres föltétet, hanem visszatért barlangjába Paris közelében. Ott hosszú levelet írt, melly egész szomorú helyzetét élénk színekkel fösté, 's czimére e szökat írta: „Az első erremenőnek.“ Legérzékenyebbül adá elő e levélben azon iszonyu kinokat, miket négy évig szenvedé megbukta óta. Két levelet még különösen Parisba is tudott küldeni, mikben barátit kéré: fognák föl kedvese ügyét, ki hozzá csupán szeretetből mindenkor híven ragaszkodék. Ez időben véletlenül megpillantá őt a boulognei erdőben egy sétáló, 's mivel zavart, rendetlen tekintete 's külseje gyanut gerjesztő vala, észrevétlenül követé lépteit. Így födözötték föl titkos rejtekhelye, 's a rendőség azonnal elfogá a szerencsétlent, kit mélyen alva talált 's mellette az érintett levelet 's egy ládácskát. A kapitány vétké minden esetre súlyos; de a közszevűt még is rendkívül élénk íranta, mert minden körülményből kitünik, milly mélyen báná meg könnyelműségét 's minő súlyosan nyomá őt a böcsütelenség sulya. Az említett levél telve érdekes adatokkal 's megjegyzésekkel; többi közt ezek olvashatók belőle: „250 lieunyire utazám, hogy szüelim sírját megláthassam; utközben senkivel sem találkozám, 's mindig távol járék házaktól 's emberektől, majd erdőben, majd földeken 's réteken hálván szabadég alatt. Hidedget 's meleget türeék, de ez mind semmi. A lélek gyötrelmei sokkal nagyobbak. Négy év alatt egyetlen nyugodt éjszakám nem volt. Rém 's kísértet az ember, midőn önmagától rettegni kénytelen. Sokáig küzdék azon gondolattal, hogy föbe lövöm magamat; most végre elhatározám magamat. Holnap lesz életem végső napja.“ Felfödözöttetése gátlá szándékát teljesítését. —

(Stora elfoglalva. Abdelkaderről ellenkező hírek.) A Sphinx, mely oct. 9ikén hagyta el a storai öblöt, következő hírek hozott, mellyek telegrafi uton jutának a hadministerséghez: „Valée tábornagy a hadministerhez. Constantine oct. 2kán: Sept. 30kán négy zászlóaljt állíték hadi rendbe Uad-el-Ertza 's Arruseli folyamok egyesülése pontján. Gallois tábornok azonnal táborát üttete ott, melly a Storából Bona felé Constantinebe vezető országuton fog uralkodni. Távuksága Constantinetül 13, Storától pedig 9 lieunyi. A kabylok semmi ellenkezést nem mutatának. Több scheikh érkezék burnuszért, 's az arabok minden oldalról árpát és szalmát szállítanak a táborba, mit készpénzzel parancsolék nekik megfizettetni. A kautorfai szorosig, Constantinetül 9 lieunyire, néhány nap mulva járható leend az ut. Constantine october 4dikén: Constantine kormányzati tisztségét tegnap maradandólag megállapítám. A főnökök elfogadák a hűbért, 's örök hűséget esküvének a francziák királyának 's gyarmat kormányzójának. — De France erősség (storai öbl) oct. 8dikán: Tegnap elfoglatá a francia sereg a régi Ruscicadát. A fő hadi szállást oly helyen állítám föl, melly a kikötő fölött uralkodik, 's a főnebbi névvel ruházám föl. Az elfoglalás lövés nélkül sikerült. — Némelly orani levelek Abdelkader visszajöttét rebesgetik; minek azonban nem igen adhatni hitelt, mert Valée tábornagy kormányzósága óta minden főtiszt oly szoros hallgatási rendszert tartozik követni, hogy Maskarából alig juthatni hiteles tudósításokhoz; az arabok természetes tartózkodása pedig épen mindent titokban szeret tartani. Vannak, kik azt állítgatják, hogy Abdelkader még mindig Ain-Maadi előtt áll és folyvást siker nélkül lödözötteti falait. Minden mellékes körülményből azonban legvalóbbszíneinek látszik azon állítás, miszerint az emir, megunván erejét siker nélkül fecsérelni, Tidschinivel békealkura lépett, 's most utban van Maskara, vagy Tekedent felé. Mint mondják, jövő tavaszra új fényes vállolattal biztatja övéit 's minden neki hódoló kerületben hatalmas készülétek történék e czélra. Merre szándékozik fegyvereit irányozni, még eddig gyanítólág sem mondhatni. —

(Czukurügy. Lyoni vargák zavargása.) A czukurügy iránt összehívott nagy kereskedési tanács tagjai oct. 15kén tarták első ülésüket Parisban. Minden ministerségi tag jelen volt ez ülésen 's következő kérdések olvastattak föl a kormány részéről: 1) Minő okokból támodtak az 1837 júliusi törvény életbe lépte óta panaszul szolgáló sérelmek? 2) Mi eszközökkel szüntethetni meg azokat? 3) Adócsökkentés szolgálhat e ohajtott orvoslásul? 4) Mennyivel csökkentendő az adó? 5) A czukorvámiban minő változást szülend e rendszabály? 6) Kivánatos e a czukornak kiszállittatása Franciaországból? 7) Sürgetős e ez eset, 's azonnal kamrák elibe terjesztendő e? 8) Szükséges e a végzést kir. rendeléssel megelőzni? 9) Nem ellenkezik e az illy rendelés az 1834iki törvényekkel, vagy mentheti e azt, talán a sürgető szükség? — Lyonban octob. 7kén reggel falragaszokat találtak, mellyek íróji vargaleányok, kik mestereikkel a munkabér miatt háborognak. Mivel pedig a lázongó vargaleányok több mestert rosz hírbe hozának, a mesterek gyülese, mellyen mintegy 80 jelent meg, eltökélé mindaddig nem adni munkát a rosz hír-koholásban részesülteknek, míg szavokat tökéletesen visszavonandják. —

(Maradványok Napoleontul. Berard fölmentve.) Blanqui utazó Corsikában több nevezetes levélre 's értekezésre talált Napoleontul. Legérdekesb közülök az, melly Corsika katonái védelmezteséről 's eperültetvényiről szól, és egy levele nagy bátyjához, Bonaparte főespereshez, mellyet 1792ben írt. E levélben következő sorok fordulnak elő: „Küldjön Ön nekem 300 frankot; e mennyiség elég, hogy Parisba juthassak. Ezzel legálább mutathatom magamat, ismeretéseket köthetek, 's legyőzhetem az akadályokat. Mindenből szerencsét igérek magannak. Vagy hátráltatni akarja Ön ezt egy két száz tallér miatt?“ — Berard kapitányt a katonai törvényszék minden vád alul fölmenté 's tisztsége folytatása végett ezredhez küldé, mivel pénztárhánya csupán onnan származott, hogy több az ezred szükségére kiadott költséget följegyezni felede. Böcsütelensége leginkább bebizonyult azon tette által, miszerint eltunte előtt egy nappal 42 ezer frankot hadnagyanak adott át, melly mennyiséget akadály nélkül magával vihette volna.

Schweiz.

(Bonaparte Nap. Lajos elutazása.) Frankfurt oct. 15kén Bonaparte Lajos hg Arenenbergből tegnap csakugyan elutazott. Veszi pedig útját Mainz, Koblenz, Köln és Weselen keresztül, mint elibe kitűzve van, egyenesen es minden mulatozás nélkül Angliának. Kisérete nyolcz személyből áll, kik közt viconte Persigny uron és Conneau Henrik orvoson kívül a többi mind cseléd. — Constanz oct. 15kén: Napoleon Lajos tegnap csakugyan utnak indult. Arenenberg és Constanz közt az utra igen sok nép gyült össze a vidékből a hgnek „isten-hozzádot“ mondani. Két óra volt délután, midőn Constanzba megérkezék a nép csoportos túdulása közt. Az előkelő lakosok hosszú sort képező kocsikban követék a hg hintáját. Csak egy óraig tartózkodék a városban közelebb ismerősitől bucsut vevőleg, 's aztán ismét hintájába ült 's útját folytatta. Elindultakor az összesereglett lakosok közt igen sok könyes szemet leheté látni, az asszonyosság pedig zsebkendőiket lobogtaták vég bucsu-vételül. Érzékenyítő jelenet volt megválni látni a hget azon földtül, mellynek lakosi oly baráti emlékezzettel vannak, mind ő mind fős. anyja iránt. Oct. 18kán vagy legfőljebb 20kán már hihetőleg Angliában leend. Keresztül megy Stuttgart, Mainz 's Rotterdamon 's utlevele csakugyan az angol követségtől van. E szerint azon hír, hogy Tyrolba 's névszerint Innsbruckba jőne a hg 's eziránt az ausztriai követségtől kapott volna is utlevelet, — magától megsemmisül, 's legfőljebb csak annyi marad belőle valónak — mint újabb hírek állítják, — mi szerint a hg csak folyamodott volna engedelmért Innsbruckba menetelre, de azt hihetőleg nem nyerte meg.

Törökország.

Konstantinápoly, sept. 26kán: Osman ríala bey (ellenadmiral), kit a kapudán basa nem rég saját megbizással küldött vala ide, most ismét a hajóhadhoz utazott vissza. — Smyrnából jött tudósítás szerint az angol hajóhad a kapudán-basa hajóhadával egyesült 's a déli szigettenger felé vitorlázott. Jupiter francia sorhajó, mellyen Gallois ellenadmiral zászlója lobog, 17kén Tunis felé vitorlázott, onnan Toulonba menendő. Mehemed Ali hátralevő adóját megfizette, sőt mi több, bizonyossá is tette a portát az ő teljes engedelmességéről, 's ezt a legbizelgőbb szavakban fejezte ki. Kész magát alávetni azon szerződés kikötésének is, mellyet Franciaország és Anglia a portával kölesönös kereskedési szabadságra nézve legközelebb kötött: azontán más részről követeli maga 's családja részire az Egyiptus fölötti uralkodást örökségképen. Mondják, miszerint a kapudán-basa föl lenne hatalmazva e dolog fölül Mehmed Alival közelebb alkuba bocsátkozni. Minden esetre a kapudán basa sergének az angol hajóhaddal egyesülte elhatározó befolyással volt az alkirály e lépteire.

Oroszország.

Danzig sept. 24én: Az orosz Litvániában naponként törtémekek elfogatások; az elfogottakat két nagy wilnai zardában őrzik; a vizsgáló biztosság elnöke Trubetzkoi hg. Sept. 14-15 éjjel Kottaenewski nevü határfelügyelőt a határon túl mintegy hat mérföldnyire agyonütve találták; 2 ezer rubelnyi utalvány volt nála, mellyet a föfizető hivataltul árukkodási bérül kapa 's e pénzt a halottnál sértetlenül találtak; legszigorubb vizsgálatok után sem tudának a tettes nyomába jőni. —

Gabonaár: Pest, oct. 26kán: Tiszta buza 140, 125, 110; Kétszeres 95, 90, 80; — Rozs 80, 75, 70; — Árpa 74, 70, 64; — Zab 54, 52, 48; — Kukuricza 70, 68, 65; — Köles-kása 165; — pesti m. v. garas.

Dunavizállás: oct. 25ikén 6' 5" 0" — 26ikán 6' 3" 6" — 27ikén 6' 0" 3" —